

Podnět k informování

- ***o nepotřebnosti mít další školní vzdělávací program kvůli dětem, které se vzdělávají podle individuálního vzdělávacího plánu a***
- ***o neexistenci povinnosti vzdělávat děti se speciálními vzdělávacími potřebami jen speciálními pedagogy ve všech běžných předmětech na běžných školách bez tříd, skupin, oddělení pro děti s handicapem uvedeným v § 16 odst. 9 školského zákona***

(pro všechny běžné školy, běžné školy se třídami, skupinami nebo odděleními pro děti se znevýhodněním uvedeným v § 16 odst. 9 školského zákona a pro všechny pracovníky ŠPZ a ČŠI)

Východisko:

V praxi dochází k situacím, kdy běžné školy, ŠPZ či pracovníci inspektorátů ČŠI hlavně v souvislosti se vzděláváním dětí s mentálním postižením informují, že se dítě s mentálním postižením, zejména se středně těžkým a nižším, nemůže vzdělávat v běžné škole. Jako důvod bývá uváděno, že pro tyto děti nemají běžné školy vzdělávací program. Jako podpůrný důvod pak bývá uváděno, že učitelé na běžných školách nemají kvalifikaci speciálního pedagoga. Tyto informace neodpovídají právním předpisům – viz následující rozbor, nemají oporu v právních předpisech a jsou nesprávné.

U tazatelů (ŠPZ, školy, zákonní zástupci) tím vzniká dojem, že o druhu školy i podpůrných opatřeních dítěte rozhoduje někdo neurčitý, jehož názor je i neměnný, protože „je to dáno“.

Vzniká potřeba o nesprávnosti těchto názorů informovat hlavní aktéry vzdělávání dětí s odlišnými vzdělávacími potřebami prostřednictvím zřizovatele (krajské úřady/MHMP), profesních asociací, i ve struktuře veřejné správy (MŠMT, ČŠI).

Analýza:

- Děti s mentálním postižením (dále jen „MP“) mají pro účely vzdělávání určené výstupy v RVP ZV minimální výstupy pro děti s MP ve stupni lehké a v RVP ZSp pro děti s MP od stupně středně těžkého a nižšího.
- Děti s MP mají na základě zjištěných odlišných vzdělávacích potřeb přiznáno podpůrné opatření *úprava očekávaných výstupů vzdělávání v mezích rámcových vzdělávacích programů nebo akreditovaných vzdělávacích programů* (dále jen „úprava výstupů“) – 16 odst. 2 písm. e) školského zákona) a podpůrné opatření *individuální vzdělávací plán* (dále jen „IVP“ – § 16 odst. 2 písm. f) školského zákona).
- Podle školních vzdělávacích programů běžných škol (dále jen „ŠVP“) se vzdělávají všechny děti, které nemají přiznáno IVP, protože děti, které mají IVP, se vzdělávají podle IVP právě proto, že mají přiznáno i podpůrné opatření úpravu očekávaných výstupů. Při vypracování IVP školy pouze vycházejí ze ŠVP (§ 3 odst. 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb.). Pro dítě s IVP je tak rozhodující obsah IVP, ne obsah ŠVP. Proto se vzdělávací plán konkrétního

dítěte i nazývá individuální. Podle ŠVP se vzdělává dítě, které se vzdělává podle plánu pedagogické podpory (dále jen „PLPP“) a využívá podpůrných opatření v 1. stupni, protože právní předpisy neobsahují jako v případě IVP úpravu odlišnou. V tomto rozlišování RVP ZV neodpovídá právním předpisům (viz kap. 8.1, 2. odstavec)

- RVP ZV určuje obsah a výstupy vzdělávání pro ŠVP a děti vzdělávané podle ŠVP, nikoli pro děti vzdělávané podle IVP. IVP je individuálně určený a nastavený vzdělávací program. RVP ZV určuje pouze obecně obsah a výstupy včetně výstupů minimálních.

- RVP ZV ani ŠVP jednotlivých škol tak ani nemohou určovat druh školy pro vzdělávání dítěte se SVP, konkrétně s MP podle stupně, nebo dokonce podpůrná opatření (v tomto případě úpravu výstupů a IVP) dítěte. Jediným kdo rozhoduje o podpůrných opatřeních 2. až 5. stupně je ŠPZ, které se současně jen vyjadřuje, tj. nerozhoduje, k druhu školy podle RVP, ve které by mělo být konkrétní dítě vzděláváno. Jediným, kdo rozhoduje o druhu školy je pak zákonný zástupce dítěte. V tomto RVP ZV neodpovídá právním předpisům, jelikož rozhodovací právo zákonného zástupce zaměňuje za rámcový vzdělávací program podle handicapu a jemu předpokládaných výstupů (viz kap. 8.1, 4. odstavec)

- Co se týče kvalifikace pedagogických pracovníků kteří vzdělávají děti se SVP, konkrétně děti s MP, pak je potřeba upozornit, že právní předpisy neobsahují právní nárok dítěte s odlišnými vzdělávacími potřebami, ani s MP zvláště, na vzdělávání pouze speciálním pedagogem. Stejně tak není nikomu uložena právní povinnost zajistit vzdělávání dětí se SVP jen speciálními pedagogy. Naopak, vystudování a ukončení oboru speciální pedagogika je pouze kvalifikačním předpokladem pro práci pedagogického pracovníka na škole zřízené pro děti s handicapem uvedenými v § 16 odst. 9 školského zákona (§ 7 odst. 2 a § 8 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících). To však ani neimplikuje formální právní nárok dítěte s MP na vzdělávání jen speciálními pedagogy.

Shrnutí a návrh:

Běžné školy nepotřebují kvůli vzdělávání dětí s MP další ŠVP (podle RVP ZSp), běžné školy, které mají zřízeny třídy, skupiny nebo oddělení pro děti s handicapem uvedenými v § 16 odst. 9 školského zákona toliko mohou mít i další ŠVP (viz RVP ZV platné od 1.9.2016), není to však jejich povinnost. Handicap dítěte (případně jeho IVP) neovlivňuje druhy ŠVP školy, resp. její status.

Běžné školy, které vzdělávají děti se SVP, resp. s MP, nemusejí přijímat speciální pedagogy pouze proto, aby zajistily vzdělávání těchto dětí v běžných předmětech. Toto se nevztahuje na předměty speciální pedagogické péče.

Navrhuje se proto, aby MŠMT zajistilo informovanost i za využití zřizovatelů ŠPZ, Svazu měst a obcí, ve spolupráci s ČŠI a s příslušnými profesními asociacemi.